

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Multos nanque gentium spoliasti, propterea & reliqui populi te depredabuntur, propter humani sanguinis effusionem, & propter iniuriam, quam terræ, ciuitati, incolisq[ue] eius omnibus, intulisti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

Hec Habacuc, ut futura narrat, sic tamen, ut sint de
 risiones eorum, qui Babylonem deuastaturi sunt, qui
 sic dicent, Ecce quam repente uenerunt, qui te momor
 derunt. Enim uero dum nihil horum tum contigerat,
 hisce Iudeos consolatur, Regi uero minas intentat. De
 scribit autem, quo pacto fiat, ut Tyrannus tuto sedens
 in repentinum irruat interitum, dormientis sterentis
 q; hominis parabola assumpta, qui securus cubat &
 dormit, nec alicubi mouetur. Sin adueniat, quod atro
 citer in eum aculeos figat, aut morsum, ut uespa, alius
 ue uermis, expergescit continuo ex improviso, pauesi
 etusq; surgit, ac si tota terra hoste referta esset. Simili
 ter Regi Babylonico euenit. Vbi tutus sedebat & bi
 bebant, symposiacisq; uoluptatibus studebat. Daniele te
 stimonium ferente, ex insperato Persæ cum Medis ade
 rant, una nocte, Babylonem capientes, & occidentes
 Regem. Hic euigilabat Rex, ac securitas eius aufugie
 bat, atq; ut hic textus habet, eiciebatur & ex tuis abi
 gebatur castris, nec effugere poterat, sed in Persarum
 ac Medorum deuenire manum necessarium erat, illiq;
 bona, terram, subditos uicissim partiebantur. Id ue
 ro summo animum cruciatu conficit, uelle adornare
 fugam, nec posse, cæterum in hostilem oportere manum
 incidere. Ita redditur ei, quod alijs malum dedit, ut se
 quitur.

Multos nanque gentium spoliasti,
 propterea

ANNOTATIONES.

propterea & reliqui populi te depreda-
buntur, propter humani sanguinis ef-
fusionem, & propter iniuriam, quam
terræ, ciuitati, incolisq; eius omnibus,
intulisti.

Pro minimo ducit, quod alias gentes spoliarit, ac
uolenter suppresserit. At pro consolatione Israel id
præcipue adducit, quod terram Iuda, ciuitatemq; Ie-
rusalem, cum populo eius perdiderit, pro rerum sua-
rum augmentatione. Quom enim ait, Propter huma-
num sanguinem, omnes alias gentes, quæ Iudæi non
sunt, sed ut alij homines, significat, in quibus sibi sub-
iugandis, multum effundere ipsam sanguinis oportet,
absque omni causa, solummodo ut diuesceret,
ac Inchyus magis heros fieret. Vnde illum ferocem
quoque latronem, propter turpem eius auariciam in-
crepat, quemadmodum & hodie mundani Episcopi
& Principes, nihil curant, quantum humani sangui-
nis opus sit, modo diuitijs & dominatu augeant, ut
hodie mundi Satanæq; mos est & regimen.

Iniuriam uero terræ Iuda, & urbi Ierusalem illa-
tam, longè maioris facit, ob eam causam, quod illic
Deus commorabatur, cuius religio, cultura, popu-
lus, templum & Verbum illic erāt, quare illic maxi-
mum delictum admisit Rex, temeritate, hoc est, iniu-
ria &

G ria &

ria & iniquitate, in diuinas sanctasq; res. Quare
 & terram, urbem, ciues, suis non exprimit nomi-
 nibus, ceterum communibus uocabulis illorum fa-
 cit mentionem, quasi nulla porro regio, nulla ciui-
 tas, aut homines sint reliqui, quos Rex adflixerit.
 Quicquid enim alijs impijs terris populisq; damni
 dedit, exiguum est, si ad Israel conferatur. Tradi-
 derunt posteris historici, quod sepe semper, omnis
 temeritas in sanctis rebus perpetrata, ilico uindica-
 ta sit, ut & prouerbium hinc ortum sit, Cum san-
 ctis iocari, tutum non est, solent enim sui libenter
 signum exhibere. Item illud, Credidit & Diuis quis
 quam, nisi signa uideret? Sic & de Cn. Pompeio o-
 mnium fortunatissimo Romano Principe fertur, quod
 nullum porro rerum suarum foelicem successum de-
 ceptus sit, postquam templum Hierosolymitanum de-
 honestauerat. Sed & Babylon fuit, quod fieri de-
 buit tum, quum Hierosolyma Rex destruxerat. Sub
 inde nanque defecit, ut & ipse in brutum animans
 transmutaretur, neque quisquam post eum tanta po-
 tentia resplenduit, quin & regnum, post filium eius
 in tertio gradu, ut Daniel quinto Capite testatur,
 desijt.

Adeo enim seuerè sanctificatum uult nomen su-
 um Deus, ut neque ipsum in idolis dehonoriari si-
 nat: quandoquidem omnia idola Dei nomine utan-
 tur,

ANNOTATIONES.

tur, seque diuini numinis adpellatione insigniri si-
nant. Sepnumero enim supplicium experti sunt,
qui idola contumelijs onerarunt, aut quicquam in il-
lis temere gesserunt, ut Gentium testantur historia.
Vnde et huiusmodi pauor corda mortalium penetrauit,
ut & idola horrerint. Non quod ideo idololatria bo-
na res sit, aut reprehensionem non obnoxia, uerum,
quod tam cruda temerariaque mens, idolorum de-
risione, necdum idola, sed iuxta etiam uerum Deum
subsannet, quom illic Dei nomen praesens sit. Nec
enim ex fide, Christianorum more, sed ex temerita-
te & curiositate agit, quicquid agit. Admittit enim
tum Deus, ut Satan eos puniat, & plagis adficiat.
Perinde atque nostris temporibus, Antonius, Valen-
tinus, temerarios saepe multauerunt. Id ipsum uero
Cacodemon, Dei permissu, fecit, quod huiusmodi te-
merarij calumniatores, aequae idem facerent in ueris
Dijs, adeoque in ipso Deo, atque in illis Dijs, quos
ipsi tales esse credunt, faciunt. Sic dixi, Adagium hoc
inde prouenire, Sanctos lubenter solere signa
edere. Quod enim sanctum iudicatur, eti-
amsi reuera sanctum non fuerit, sanctum
tamen, sic iudicanti, est. Dei enim no-
men usurpat, quod solum sanctum
est, quo abutitur, in quo temera-
rium calumniatorem agit.

De quo nunc satis.

G a Ve